

דרוש אחר

- 1 **משנה ב"מ כ"ז ע"א, אף השמלה...**
משמעות המשנה היא שענין הסימנים הוא מדאורייתא-
- 2 **שם בגמ' בסוף העמוד, איבעיא להו סימנין... לא בעדים' (ע"ב)**
שאלת הגמ' היא אם מה"ת ניתן להחזיר אבידה על סמך סימן או שהיא תקנת חז"ל-
- 3 **שם כ"ז ע"ב, אמר רבא את"ל... ושקלנא לה' ורש"י**
תקנת חז"ל בנויה על האומדנא שניחא ליה למאבד שיוחזר ע"פ סימנים מובהקים (אבל אין זו אומדנא מספיק חזקה להתיר החזרת אבידה ע"פ סימנים לולא תקנת חז"ל).
- 4 **שם כ"ח ע"א, אלא אמר רבא... שמע מינה'**
לכאורה, מסקנת הגמ' היא שסימנים דאורייתא.
- 5 **שם, אמר רבא אם תימצי לומר... כדשנינן'**
רבא עצמו לא אמר בודאות שהלכה כן, אבל את"ל שסימנים דאורייתא חידש כמה הלכות.
- 6 **רא"ש פרק אלו מציאות סי' י"ג, בטביעת עינא'**
לפי הרא"ש מספקא לן להלכה אם סימנים דאורייתא או דרבנן ונפק"מ לענין גט כמ"ש בגמ' בתחלת הסוגיא.
הרא"ש הזכיר את הענין של סימן מובהק-
- 7 **ב"מ כ"ז ע"ב, לימא כתנאי אין מעידין על השומא... שומא לאו סימן מובהק הוא ורש"י**
מפורש בגמ' שאפילו אם סימנים לאו דאורייתא אבל בסימן מובהק נאמן מה"ת - והוא ראיה ברורה.
והנה, בגמ' שראינו לעיל שהסבירה למה תקנו חז"ל להחזיר אבידה בסימנים אם סימנים לאו דאורייתא מצינו לשון, ואנא יהיבנא סימנים מובהקים' - ומשמע שהסימנים שמחזירים אבידה על פיהם משום תקנת חז"ל הם סימנים מובהקים-
- 8 **תוס' שם ד"ה ואנא**
התוס' פירשו שמובהקים לאו דוקא אלא רצה לומר סימנים שינצחו את סימנים שמישהו אחר עלול לתת-
הדברים הם סיום המימרא של רבא-
- 9 **שם כ"ח ע"א, סימנין וסימנין יניח... בחפיסא הוא דמנח ליה'**
התוס' מצאו כאן שישנם סימנים המנצחים סימנים אחרים - אבל כולם אינם סימנים מובהקים וכלולים בדברי רבא, את"ל סימנין דאורייתא'
והתוס' פירשו כן גם בגמ' אחרת-

10 שם כ"ח ע"ב משנה, אמר את האבידה... 'וגמ', מובהקין דידה'

הגמ' פירשה את דברי המשנה שאמר את האבידה ולא את סימניה למ"ד גלימא מכריז בנותן סימנים שאינם מובהקים אבל בסימנים מובהקים מחזירים - ופירשו התוס' שסימנים מובהקים לאו דוקא - ולכאורה כוונתם שבסימנים מובהקים היו מחזירים גם לרמאי ומפורש במשנה שהרמאי שנתן אותם סימנים אינו נאמן.

11 שם, ת"ר בראשונה כל מי... דלאו רמאי את'

משרבו הרמאים אין לסמוך על סימנים ללא עדי נאמנות על נותן הסימנים.

12 'רא"ש פרק אלו מציאות סי' י"ד, מתני' אמר את האבידה...'

ברא"ש מפורש כמו שראינו בתוס' - שגם הרמאי נאמן בסימן מובהק ושהסימן במשנה אינו סימן מובהק ממש.

13 רמב"ם פרק י"ג גזלה ואבדה הלכה ב' - ה', והשגת הראב"ד

הרמב"ם כתב שאין הרמאי נאמן בסימן מובהק אף שהוא דאורייתא (כך הבין הראב"ד - אף שהסימן המובהק שעל פיהם מחזירים למי שאינו רמאי פי' לאפוקי מסימנים שאינם מובהקים כלל).

14 'מג"מ שם הלכה ג' והלכה ה'

המג"מ כנראה הבין שהסימנים המובהקים בהלכה ה' הם גם הסימנים הבינוניים ולכן כתב שפסק הרמב"ם שסימנים דאורייתא.

15 כסף משנה הלכה ה'

הכסף למד שסימנים מובהקים הם דאורייתא, בינוניים ספק - וכשכתב הרמב"ם והמדה והמשקל וכו' אין זה המשך ממה שקדם לו אלא התחלת דברים חדשים שמדה ומשקל הם סימנים מובהקים קצת להחזיר עליהם אבידה אע"פ שאינם מובהקים ממש שהחזרה על פיהם היא ודאי מדאורייתא.

16 'שו"ע חו"מ סי' רס"ז ס"ד - ז' וסמ"ע ס"ק ז' - י', וש"ך ס"ק ג'

הרמ"א פסק שבזה"ז מחזירים ע"פ סימן מובהק ונחלקו הסמ"ע והש"ך אם הכוונה למובהק ממש או גם בינוני.

17 ב"מ כ"ג ע"ב, ומחרוזות... נמי הוי סימן'

מדה משקל ומנין הם סימנים.

18 שם כ"ב ע"ב, כריכות ברה"ר... ורבא אמר הוי סימן (תליתאה)

רבה ורבא נחלקו גם בסימן העשוי לידרס וגם במקום.

19 שם כ"ג ע"ב, בעא מיניה רב ביבי... לחברך האי מקום'

גם אחרי המחלוקת הביאה הגמ' השאלה אם מקום הוי סימן.

20 'רא"ש פרק אלו מציאות סי' ד'

הרי"ף פסק שמקום הוי סימן.

21 רמב"ם פרק ט"ו גזלה ואבדה ה"ח

הרמב"ם פסק שסימן העשוי לידרס הוא סימן.

22 רמב"ם שם ה"י ומג"מ, ופי"ג הלכה ה'

הרמב"ם פסק שגם המקום הוא סימן - ולעיל ראינו את המחלוקת אם כוונת הרמב"ם היא שהם סימנים מובהקים ממש וסומכים עליהם מה"ת או לא.

23 שו"ע חו"מ סי' רס"ב ס"ט ורמ"א, ...פורקין שם'

המקום שהוא סימן צריך להיות מקום שאין הדרך ליתן שם דבר כעין המציאה.

24 ב"מ כ"ג ע"א, לימא כתנאי... ור"י סבר הוא סימן, רש"י, ותוד"ה סימן

רבי יהודה סובר סימן הבא מאליו הוא סימן ונחלקו רש"י ותוס' בפירושו - ובפשטות הלכה כת"ק והענין לא מובא בשו"ע.

25 שם ע"ב, ההוא גברא דאשכח כופרא... חלפי

אם ניכר שנאבדו לפני זמן מרובה תולים שהבעלים התייאשו.

26 הגהות אשרי לסי' ה' ברא"ש, ויש לי ללמוד...

גם דבר שיש בו סימן מתייאשים ממנו בעליו אחרי זמן ארוך.

27 שו"ע חו"מ סי' רס"ב ס"ה וסמ"ע ס"ק י"ב

איפה שיש חשש הינוח גם חפץ ישן אין לו לקחת.

28 ב"מ כ"ג ע"ב, ר"ש בן אלעזר... ולא מהדרין ליה'

מחזירים לת"ח בטביעת עין - ולכן המוצא דבר שאין בו סימן במקום שיש לומר שהוא של ת"ח חייב להכריז.

29 שו"ע חו"מ סי' רס"ב סכ"א וסמ"ע ס"ק מ"ו

הסמ"ע הסתפק אם מחזירים בטביעת עין לתלמידי חכמים של ימינו.

1 משנה ב"מ כ"ז ע"א

מתני' אף

השמלה היתה בכלל כל אלו ולמה יצאת להקיש אליה לומר לך מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנין ויש לה תובעין אף יכל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעים חייב להכריז:

2 שם בגמ' בסוף העמוד

איבעיא להו סימנין דאורייתא* או דרבנן מאי נפקא מינה לאהדורינן אשה בסימנים אי אמרת דאוריית' מהדרינן ואי אמרת דרבנן כי עבד רבנן תקנתא במצנא אבל באיסורא לא עבד רבנן תקנתא ת"ש אף השמלה היתה בכלל כל (ה) אלו ולמה יצאת להקיש אליה ולומר לך מה שמלה מיוחדת שיש לה סימנין ויש לה תובעין חייב להכריז אף כל דבר שיש לו סימנין ויש לו תובעין חייב להכריז תנא תובעין אצטריכא ליה סימנין* כדי נסבא ת"ש חמור בסימני אוכף אימא בעדי אוכף ת"ש* והיה עמך עד דחוש אוחד אותו וכי תעלה על דעתך שיתגנו לו קודם שידרשנו אלא דרשהו אם רמאי הוא או אינו רמאי מאי לאו בסימנין לא בעדים

3 שם כ"ז ע"ב

אמר רבא את"ל סימנין לאו דאורייתא

היכי מהדרינן אבידתא בסימנין דניחא ליה למוצא אבידה דנהדרר בסימנין כי היכי דכי אבדה ליה לדרידה נמי נהדרר ליה בסימנין אמר ליה רב ספרא לרבא וכי אדם עושה טובה לעצמו בממון שאינו שלו אלא ניחא ליה לבעל אבידה למיהב סימנין ולמשקליה מדע ידע דעדים לית ליה ומיכר אמר כולי עלמא לא ידעי סימנין מובהקים דידה ואנא יהיבנא סימנין מובהקים דידה ושקלא לה

סיכי מסדרינן .

כלומר מה תקנה ראו חכמים בדבר ליכנס בספק להחזיר ממון למי שאינו שלו : אלא ל"ג : וכי אדם עושה . ובניחוחא דמולא מחי איכפת לן אס מי שאבדה ממנו לא ניחא ליה : אלא . אמר רבא כל אוכפי אבידה ניחא להו שתהא דת וזו בישראל למיתב סימנין וכל הבא ונותנו יתלנה מחי טעמא מדע ידע דעדים לית ליה פעמים שאין לו עדים עליה ואס יוקיקוה לעדים לא תבא לעולם לידו ומימר אמר טוב לי שיחזירה לכל האומר סימניה דלא שכיחא דניחא סימנין דידה אלא אלא דכ"ע לא ידעי כו'

אלא אמר רבא סימנין דאורייתא דכתיב
ויהי עמך עד חדש אחד אותו יוכי
תעלה על דעתך שיחננו קדם שיהרשנו
אלא דרשוהו אם רמאי הוא או אינו רמאי
לאו בסימנין שמע מינה

אמר רבא אם
תמצי לומר סימנין דאורייתא אם תמצי
לומר הא פשיט ליה סימנין דאורייתא
משום דאיכא למימר כרשנינן

י' [דף כו ע"ב] [ח] איבעיא להו סימנין דאורייתא או דרבנן . למאי נפקא מינה
לאהורי נט אשה בסימנין . אי אמרת דאורייתא מהדרינן .
וא"ל דרבנן כי עטר רבנן תקנתא למנוחא לאיסורא לא . ושקיל וטרי גמרא למיסת
הא בעיא ולא איפשיטא . ואע"פ [דף כח ע"א] דרבא קאמר אלא סימנין דאורייתא
שאלמך עד דרוש אחד אורי וכו' . הא אורי נופיה קאמר על היא דאין מעדין על
השומא כד ליטא דלכ"ע סימנין דרבנן . [ואמר] נמי אם תמלא למר סימנין דאורייתא
אלא דאי רבא נופיה מספקא ליה ולפי שלא היה יכול למלא טעם למה תקטו חכמים
להחיר אבידה בסימנים משום דהיא קשה ליה מהאוי דמלא אגודה של שערות אמר
מאחר שאין אנו יכולין למלא טעם להשבת אבידה בסימנים מסתברא דהוי דאורייתא
ואין זה הוכחה דאם ממנו נעלם הטעם שתקטו חכמים להחיר אבידה בסימנים . הם
ידעו טעמו של דבר . ועוד י"ל הא דתקן דמחירין תכריך ואגודה של שערות לא משום
סימנא [ט] דלא הוי סימנא טלי האי אלא לטריבא מרבנן מהדרינן בטביעות עינא
וע"פ סימן כל דהו מכירו בטביעות עינא . הלכך לא מהדרינן נט בסימנים אלא [י] בסימן
מובחק דהטוב או בעדים או לטריבא מרבנן בטביעות עינא :

אין

מעדין על השומא - המעדין על
האשה להשיאה ואמרו סימן היה בו
שומא בלבר פלוגי: שומא - ודו"א"ה
בלעו: סימנין דרבנן - וגבי אשת
איש דאיסור דאורייתא הוא לא סמכין
עלייהו: ככן גילו - הגולד בשעתו
שולדו כמזל אחד: בסימנין פטשוין
כו' - אם עשוין להשתנות או אין
עשוין להשתנות אם בחייו היטה
שומא שחורה כמותו נעשית לבנה או
אפור: מובחק - ואפילו סימנין דרבנן
יש לסמוך על זה:

לימא כתנאי * אין מעדין על השומא ואלעזר בן מהבאי
אומר מעדין על השומא מאי לאו בהא קמפלגי דת"ק סבר סימנין דרבנן
ואלעזר בן מהבאי סבר סימנין דאורייתא אמר רבא דכ"ע סימנין דאורייתא
ורבא בשומא מצויה בבן גילו קמפלגי מר סבר שומא מצויה בבן גילו ומ"ס
שומא אינה מצויה בבן גילו איבעית אימא דכ"ע שומא אינה מצויה בבן גילו
והבא * בסימנין העשוין להשתנות לאחר מיתה קמפלגי מר סבר סימנין
עשויים להשתנות לאחר מיתה ומר סבר סימנין אין עשויים להשתנות לאחר
מיתה אב"א דכ"ע שומא אינה עשויה להשתנות לאחר מיתה וסימנין דרבנן
ורבא בשומא סימן מובהק הוא קמפלגי מ"ס שומא סימן מובהק הוא
ומ"ס שומא לאו סימן מובהק הוא

8 תוס' שם ד"ה ואנא

ואנא יהיבנא סימנים מובהקין
 ידידה - לא מובהקין ממש
 קאמר אלא מובהקים מסוימי חברי
 כמו זה אומר מדת ארכו וזה אומר
 מדת רחבו ולקמן (דף כח:) נמי
 דקאמר לעולם גלימא מכריו ולא
 אמר סימנין מובהקין ההס נמי לאו
 מובהקים ממש קאמר אלא שלא אמר
 סימנים טובים שיש בו כי אם
 כסימנין דסומקי וחיורי :

9 שם כ"ח ע"א

סימנין וסימנין
 יניח סימנין ועדים ינתן לבעל העדים
 סימנין וסימנין ועד אחד יעד אחד כמאן
 דליתיה דמי ויניח עדי אריגה ועדי נפילה ינתן לעדי נפילה דאמרינן זבני
 ובנה ומאיניש אהרינא נפל מדת ארכו ומדת רחבו ינתן למדת ארכו
 ומדת רחבו שעורי קא משער לה כד מכסי לה מדה וקאי ומדת ארכו
 לא משתער לה מדת ארכו ומדת רחבו ומדת גמיו ינתן למדת ארכו
 ורחבו מדת ארכו ומדת רחבו ומדת משקלותיו ינתן למדת משקלותיו
 הוא אומר סימני הגם והיא אומרת סימני הגם ינתן לה במאי אילימא
 במדת ארכו ורחבו דלמא בהדי דנקיט ליה הויתיה אלא נקב יש בו בצד
 אות פלוני הוא אומר סימני החום והיא אומרת סימני החום ינתן לה במאי
 אילימא בחזורה ובסומקא ודלמא בהדי דנקיט ליה הויתיה אלא במדת ארכו
 הוא אומר בתפיסה והיא אומרת בתפיסה ינתן לו מ"ס מידע ידעה דכל מה
 דאית ליה בתפיסה הוא דמנח ליה :

10 שם כ"ח ע"ב משנה

מתני' יאמר
 את האבידה ולא אמר סימניה לא יתן לו יודרמאי אע"פ שאמר סימניה
 לא יתן לו שנאמר °עד דרוש אחך אותו עד שתדרוש את אחך אם
 רמאי הוא אם אינו רמאי : (גמ') אתמר רב יהודה אמר אבידתא מכריו
 ור"ג אמר גלימא מכריו רב יהודה אמר אבידתא מכריו דאי אמרת גלימא
 מכריו חיישינן לרמאי ר"ג אמר גלימא מכריו לרמאי לא חיישינן דא"כ
 אין לדבר סוף תנן אמר את האבידה ולא אמר את סימניה ה"ו לא יתן
 לו אי אמרת בשלמא אבידתא מכריו הא קמ"ל אע"ג דאמר גלימא כי
 לא אמר סימנין לא מהדרין ליה אלא אי אמרת גלימא מכריו אמר
 אידו גלימא ואמר אידו גלימא צריכא למימר כי לא אמר סימנין לא
 מהדרין ליה אמר רב ספרא לעולם גלימא מכריו אמר אידו גלימא
 ואמר אידו סימנין ומאי לא אמר את סימניה לא אמר סימנין מובהקין
 ידידה :

11 שם

ת"ר בראשונה
 כל מי שאבדה לו אבידה היה נותן סימנין ונוטלה משרבו הרמאין
 'התקינו שיהו אומרים לו צא והבא עדים דלאו רמאי את

מרגי' אמר

האבדה ולא אמר סימניה הרי זה לא יתן לו. והמצי' דאמ"ר שאמר סימניה לא יתן לו שנאמר עד דרום ארץ [ם] עד שהדרוש את ארץ א"ס רמאי הוא וא"ס לאו : גמ' איתמר רב יהודה אמר אבדהא מכריז . דהיישין לרמאי ששמע את הצירח מתאזן שאבד גלימא והוא היה מכיר סימנו וא"ס יכריז גלימא יאמר שלי הוא ולא סימניה . אבל בשמכריז אבדה לא יחזיר על הגלימא שאבד א"ס פלוני . ר"ג אמר גלימא מכריז לרמאי לא חיישין דא"כ אין לדבר סוף . ומאי אמר האבדה ולא אמר סימניה דקראגי במתניתין . ולא אמר סימן מובהק שרצוי להחזיר על יד אבדה אלא סימן חזרה וסומקא . ולאכחא רב מחזן בדיני . הני רבנן בראשונה כל מי שאבדה לו אבדה היה סתן סימנין וטוטלה . משרבו הרמאים התקינו שיהיו אומיים לו הבא עדים שאין רמאי אהה וטול' [ג] אבל בסימן מובהק יראה שמחזירין לכל אדם . ולא איירי אלא בסימנים שהיו מחזירין בהן בראשונה :

ב כיצד מכריז . אם מצא מעות . מכריז מי שאבד לו מטבע . וכן מכריז מי שאבד לו כסות או בהמה או שמורות יבוא ויתן סימנים ויטול ואינו חושש מפני שהודיע מין האבדה לפי שאינו מחזירו עד שיתן סימנים מובהקין : ג בא בעל האבדה ונתן סימנים שאינן מובהקין אין מחזירין לו עד שיאמר סימנים מובהקין . והרמאי אע"פ שאמר סימנים מובהקין אין מחזירין לו עד שיביא עדים *שהוא שלו . אמרו חכמים והיה עמך עד דרוש אחיך עד שתחקור אחריו אם רמאי הוא אם לאו : ד יבראשונה כל מי שאבד לו אבדה ובא ונתן סימניה מחזירין אותה לו אלא אם כן הוחזק רמאי . משרבו הרמאין התקינו בית דין שיהיו אוסרין לו הבא עדים שאין אותה רמאי וטול : ה הסימנים המובהקין סומכין עליהם ודנין על פיהם בכל מקום דין תורה . והמדה [ג] או המשקל או המנין או מקום האבדה סימנין מובהקין הן :

השגת הראב"ד
סימנים מובהקים וכו' . אלא לאשקף פירי וסמקי קאמר ט"ל :
ישראל של וכו' . אלא סימן מובהק למרי ט"ל :

ג בא בעל האבדה (וכו') ונתן סימנין שאינן מובהקין . דע שגשגה מיני סימנין יש . סימנין מובהקין ביותר כגון נקב יש בו כדך א"ס פלוני וכיוצא בזה ואלו הסימנין מחזירין עליהם אבדה דבר תורה לדברי הכל והרי הן כעדים . סימנין

חשובין כגון מדת ארכו ומדת רחבו וכן משקלו וכיוצא בזה מחזירין עליהם אבדה ואלו מחלוקת בגמרא (ס: כה) . אם הם דלוריימא או מדרבנן ואלו נקראים לפעמים סימנין מובהקים בגמרא ואלו כיון הרב כלן ואחז לשון הגמרא . ויש סימנין גרועין כגון סומקי ומיורי ואין מחזירין עליהם אבדה וארזין וגזן וכיוצא בזה כיון שלא אמר מדתן :

והרמאי אע"פ שיתן סימן מובהק וכו' . פירוש סימן מובהק זה שהזכיר כלן רבינו גרסה מדבריו של הר"א ז"ל שהוא אע"פ שנתן סימן מובהק כגון נקב יש בו כדך א"ס פלוני שהוא סימן מובהק ביותר שכך כתב בהשגות א"א סימן מובהק לגמרי . ואע"פ דסימנין כאלו דלוריימא כנוכר למעלה . ברמאי חיישין ומדלוריימא ילפינן לה וכמ"ש הר"א ז"ל . וזה הדין במשנה בלאו מליאות (כה) :

ה הסימנין המובהקין וכו' דין תורה . פסק רבינו כמ"ד סימנין דלוריימא ובע"פ היא בלאו מליאות (ס:) וסובר הרב ז"ל דדעת רבא (כה) דאמר א"ס תימלי לומר סימנין דלוריימא הכי סבירא ליה דסימנין דלוריימא אינן וגרסא מפורשת יש כדבריו . וסימנין אלו מפורשין הם (כג: גג:) וכן בהלכות :

ה הסימנים המובהקים סומכים על פיהם דגנים על פיהם בכל מקום דין תורה. כתב ה"ה דפסק רבינו כמ"ד סימנים דלורייתא וכו'. וקשה שפ"ג מהלכות גירושין (פכ"ט) גבי מלאוהו הרוג או מת וכו' אע"פ שיש סימנים בגופו ובכליו ואפילו שומא אין מעידין עליו כתב הרב המגיד לא נתכוון בכלל אלא לסימנים שמחזירין עליהם אבדה ואעפ"כ אין מעידין עליהם בכלל וכתב ג"כ שהסימנים המובהקים שהם מן התורה אף כאלן מעידים עליהם. וא"כ הרי שכתב שסימנים דאבנעילא לן בגמרא אס הם דלורייתא לדעת רבינו לא שרינן אשת איש אפומייהו משום דלאו דלורייתא כינהו וכלן כתב שפוסק כמ"ד דסימנים דלורייתא וא"כ ה"ל למשרי אשת איש אפומייהו והוה ליה לפרש שמה שכתב שם רבינו אע"פ שיש סימנים בגופו ובכליו היינו כגון ארוך וגו' וכגון חיוורי וסומקי וכפי מה שכתבתי בשמו בפ"ג מה"ל גירושין הוה ליה לפרש אלן כשכתב הסימנן המובהקין סומכים עליהם וכו' היינו כמובהקין ביומא, ומה שכתב והמדה והמשקל וכו' סימנים מובהקין הם היינו סימנים חשובים קצת והם דאבנעילא לן עליהו בגמרא אי הוו דלורייתא ולא איפשיעא ומ"מ לענין ממון מחזירין אבדה עליהם. ודייק לשון רבינו כן מדלא כתב הסימנן המובהקין סומכין עליהם וכו' דין תורה ואלו הם סימני מובהקין מדה או משקל, או ה"ל לכתוב והמדה והמשקל סימנים מובהקים הם מן התורה:

16 ש"ע חו"מ סי' רס"ז ס"ד - ז' וסמ"ע ס"ק ז' - י', וש"ך ס"ק ג'

ד [ט] כ כיצד מכריז [י] אם מצא מעות מכריז ה מי שאבד לו מטבע [יא] וכן מכריז מי שאבד לו כנסות או ברה"ק [יב] או שטרות ויבא ויתן סימניה ויטול ואינו חושש (גרמאי) מפני שהודיע מין האבדה לפי שאינו סחורה ? (ב) עד שיתן י [יג] סימנים [ג] מובהקים: ה [יד] כ בא בעל האבדה ונתן סימנים שאינם מובהקים אין מחזירין ח (ה) [טו] והרמאי אע"פ שאבד: סיכוכ מובהקים אין מחזירין לו עד שיביא עדים שהיא שלו: ו מ בראשונה כל מי שאבד לו אבדה ובא ונתן סימנים מחזירים אותה לו אא"כ הוחזק רמאי משרבו הרמאים התקינו ב"ד שיהיו אומרים לו הבא עדים שאין אתה רמאי וטור: הגה [טז] ט (ג) [ז] [ד] וי"ח דבסימן מובהק מחזירין אפי' בזמן הזה וא"כ נעדים שאינו רמאי (טור בשם הר"מ"ט): ז ה המדה או המשקל או המנין או מקום האבדה י (ד) סימנים מובהקים [ה] הם:

ז עד שימן סימני' מובהקי'. בדרישה כתבתי ל' המ'מ רנ' מיני סימנים
 הן סי' נקב בלד אות פלוני והדומה לו והוא סי' מובהק גמור דנחשב בשאר
 דברי' כעדים וסי' ארוך וגו' ומשקל ומקום הוא סי' בינוני והוא סי' מובהק
 סתם מיקרי ומיניה איירי הרמב"ם והמחבר כאן וקאמר שמחזירין עליה האביד'
 מדין תורה (וכמ"ש בסעיף ז') וסי' חיוור וסומק אינו מיקרי סי' מובהק כלל
 ע"ש בדרישה מ"ש עוד מזה וילפינן ליה מקרא שנא' עד דרוש אחיך ודרשו רז"ל
 דרוש להבא לומר שלי הוא שלא יהא רמאי ומדאורייתא כשימן סי' מובהק תו
 לא חיישינן שהוא רמאי חש שמטיק וקאמר בראשונה כו' ור"ל שדינו כדין תורה
 אח"כ הוזהר רמאי שבו החמיר להלריכו עדים (ואי סגי בודאי רמאי באומר
 נקב יש בלד אות פלוניא לא עד"ר בזה) ומשרבו הרמאי' התקינו שלא להחזיר
 למתס בני אדם אח"כ יביא עדים שהוא שלו או שיביא עדים שאינו רמאי חוזר
 הדין לדין תורה להחזירו לו בסימני' מובהקי': ח והרמאי אע"פ כו'. "עד
 שיביא עדים שהוא שלו בסעיף שאח"כ כ' מור"ם דבסי' מובהק מחזירין אפי'
 בזמן הזה כו' ועס כתבתי ל' הר"ש דמוכח מיניה דרפי' לודאי רמאי מחזיר'
 בסימני' מובהקי' ומ"ש מור"ם שס בזמן הזה ז"ל דל"ד קאמר בזמן הזה שהכל
 סס בחזקת ספק רמאי' אלא אף בודאי רמאי נמי דינא הכי ומ"ש כאן דודאי'
 רמאי לריך להביא ראיה הוא דעת הרמב"ם לחוד: ט וי"א דבסי' מובהק
 מחזירין כו'. הי"א לי"פ חנ"ש בברייתא ובפוסק' בהדיא דמשרבו הרמאי'
 התקינו שאל' הבא עדים דלאו רמאי את ועול אלא דס"ל דאפילו לרמאי
 גמור מחזירים בסימן מובהק דארוך וגו' או מדה ומשקל וסבירא לאו
 דבראשונה היו מחזירין למתס בני אדם
 אפילו בסי' חיוור וסומק דאינו מובהק
 כלל וממילא גם עתה חס מביא ראיה
 שאינו רמאי או שהוא בחזקת לוריבא מרבנן
 מחזירין לו בסימן ארוך וגו' וכמ"ש בסעיף
 שא"ז וטעם פלוגתא תלויה בביאור הגמרא
 כתבתי בדרישה ע"ש שהבאתי ראיה
 לזה ומ"ש תלמוד שהאי"א שכתב מור"ם
 ז"ל לפלוגתא קאי ג"כ חנ"ש בס"ס שלפני
 זה והרמאי אע"פ כו' עד שיביא עדים
 שהוא שלו וק"ל: י סימני' מובהקים הן.
 פי' וסומקין עליהן גם לדעת הרמב"ם
 והמחבר למי שהביא עדים שאינו רמאי או
 שהוא לוריב' מרבנן שתפתמא אינו רמאי
 וכ"כ ר' ירוסם:

(ג) וי"א
 דבסי' מובהק כו' עיין בסמ"ע ס"ק ט' עד
 אלא דס"ל דרפי' לרמאי גמור מחזירין בסי'
 מובהק כו' וכל מה שכי' בס"ק זה אינו
 ואדכי' מוכח להדיא בהר"ש דלפי
 בראשונה לא היו מחזירין למתס בני אדם
 בסי' דחיוור וסומק וארוך וגו' אלא בסי'
 דמדה ומשקל כה"ג ולרמאי וכן האידנא
 אף בסימנים אלו אין מחזירין אלא בסי'
 מובהק שמועיל גם בעלמא דהיינו כגון
 נקב יש בלד אות פלוני דבכה"ג מחזירין
 לרמאי כ"ז מוכח בהר"ש להדיא ע"ש
 בהר"ש ש ובש"ס פרק א"ב (דף כ"ז וכו')
 (ופרק שנים אוחזין דף י"ח) ודוק וכ"כ
 סב"ח לדפ' הר"ש ונראה שהסמ"ע נתשך
 אחר דברי הגו"ה וס"ש שאחר שהביאו דברי
 הר"ש ש כתבו המדה והמשקל כו' סימנים
 מובהקים הן ומשמע מדבריהם לכאורה
 דהיינו להחזיר בהן אף לרמאי אבל כי
 דייקת שפיר תרא' שאין כוונתם אלא לומר
 שהסימנים מובהקים הם לעינין אברה
 להחזיר כשירוע שאינו רמאי לאפוקי חיוור
 וסומק וארוך וגו' דאף שמביא עדים שאינו
 רמאי לא מהני כדמוכח באשר"י וה' המ'
 שס וי"א לומר דשום פוסק יסבור להחזיר
 לרמאי במדה ומשקל דהא קי"ל כרב
 נחמן בדיני דגלימא מכריז וכמ"ש כל
 הסוסקי' וכמו שנחבאר בס"ד ולרב נחמן
 לריך לאוקמי מתני' דאמר האברה
 ולא נתן סימניה דהיינו שאמר סימנים שאינם מובהקים ולא נתן סי' מובהקים
 והרמאי אע"פ שאמר סי' מובהקי' אין מחזירין לו וכדליתא בש"ס שס להדיא
 וכמו שנחבאר ס"ה וסי' מובהקי' לכל הסירוס' עכ"פ הוא מירה ומשקל
 וכה"ג דחיוור וסומק וארוך וגו' לא הוי סי' כלל ואין מחזירין בהן אפילו
 לידוע שאינו רמאי חס כן מוכח להדיא דלרמאי אין מחזירין בסי' דמדה ומשקל
 לכל הסוסקי' ודברי הסמ"ע נל"ע:

17 ב"מ כ"ג ע"ב

ומחרוזות של דגים : אמאי להוי **קשר סימן
 בקסרא דציידא דכולי עלמא הבי מקמרי
 ולהוי מעין סימן במנינא דשוין בעו מיניה
 מרב ששת [מנין] הוי סימן או לא הוי
 סימן אמר להו רב ששת תניתיה מצאנא^א כלי
 כסף וכלי נחושת גססרון של אבר וכל כלי
 מתכות הרי זה לא יחזיר עד שיתן אות או
 עד שיכין משקלותיו יומדמשקל הוי סימן
 *מדה יומנין נמי הוי סימן :

18 שם כ"ב ע"ב

כריכות
 ברה"ד הרי אלו שלו : אמר רבה ואפילו
 בדבר שיש בו סימן אלמא קסבר רבה סימן
 העשוי ליהדרס לא הוי סימן רבא אמר הלא
 שנו אלא בדבר שאין בו סימן אבל בדבר
 שיש בו סימן חייב להכריזו אלמא קסבר
 רבא סימן העשוי ליהדרס הוי סימן ואיכא
 דמתני להא שמעמא באנפי נפשה סימן
 העשוי ליהדרס רבה אמר לא הוי סימן ורבא
 אמר הוי סימן תגן כריכות ברה"ד הרי אלו
 שלו ברה"י נוטל ומכריו ה"ד אי דלית
 בהו סימן ברה"י מאי מכריו אלא לאו
 דאית בהו סימן וקתני ברה"ד הרי אלו
 שלו אלמא סימן העשוי ליהדרס לא הוי
 סימן תיובתא דרבא אמר לך רבא לעולם
 דלית בהו סימן ודקא אמרת ברה"י מאי
 מכריו מכריו מקום ורבה אמר מקום לא
 הוי סימן דאחמר מקום רבה אמר לא הוי
 סימן ורבא אמר הוי סימן

19 שם כ"ג ע"ב

בעא מיניה רב ביבי
 מרב נחמן מקום הוי סימן או לא הוי סימן
 אמר ליה תניתיה מצא חביות של יין ושל
 שמן ושל תבואה ושל גרוגרות ושל זיתים
 הרי אלו שלו ואי ס"ד דמקום הוי סימן
 לכרוז מקום אמר רב זביד הכא במאי
 עסקינן ברקתא דנהרא אמר רב מרי מאי
 טעמא אמרו רבנן רקתא דנהרא לא הוי
 סימן דאמרינן ליה כי היכי דאתרמי לדידך
 אתרמי נמי לחברך איכא דאמרי אמר רב
 מרי מאי טעמא אמרו רבנן מקום לא הוי
 סימן דאמרינן ליה כי היכי דאתרמי לדידך
 האי מקום אתרמינמי לחברך האי מקום

ד בעי מיניה רב ביבי
 מרב נחמן מקום הוי סימן או לא הוי סימן . א"ל הניחיה חבית של יין ושל שמן ושל
 גרונרות ושל זיתים הרי אלו שלו . ואי ס"ד מקום הוי סימן לכרוז מקום . אמר רב זביד
 ברכהא דנהרא דא"ל דכי היכי דאת אחת חברך נמי אחא . כתב רב אלפס ז"ל ²מקום
 הוי סימן מדמקשה לקמן ולהוי מקום סימן ומפרקינן במדדין מדמקשה ומפרק הכי ש"מ
 דמקום הוי סימן . ואע"ג דרבה פסיק לעיל דמקום הוי סימן . הוצרך להביא ראיה זו
 [ל] משום דרבה כשמעתיא דנפשיה פסק :

ח מצא
 פירות מפורזין דרך הנחה לא ינע בהן . דרך נפילה יהרי
 הן שלו . וכן אם מצא כריכות קטנות של שבולים
 ברשות הרבים שהרי אין בהן סימן או שמצא עיגולי
 דבילה וכברות של נחתים וטחרות של דגים וחתיכות
 של בשר וגיזי צמר הבאות ממדינתן ואיני פשתן
 ולשונות של ארנמן הרי אלו שלו מפני שאין בהן סימן .
 ואם יש בהן סימן נוטל ומכריו שסימן העשוי לידרם הרי
 הוא סימן :

י מצא כריכות ברשות היחיד אם דרך נפילה הרי אלו שלו . ואם דרך הנחה
חייב להכריז שאף על פי שאין להם סימן המקום סימן (אע"פ שאינו סימן מובהק) . מצא
אלויות בין ברשות היחיד בין ברשות הרבים נוטל ומכריו :

² מצא כריכות וכו' . הלכה בגמרא (גג.).
 ומה שכתוב בקצת ספרי הרב שהמקום אינו סימן מובהק ט"ס הוא שהרי כתב למעלה פי"ג (ה"ה) או מקום האבדה סימנין מובהקים הן.
 ויש קצת ספרים שהגיהו למעלה שיעור האבדה כדי שלא יהיו דבריו הפכים למה שכתב כאלו, ואינו דהכין אסיקתא בגמי ובהלכות דמקום הוי
 סימן מובהק כמו מדה ומשקל ועוד שהרי כתב שם פי"ג (ה"ה) שאם נתן סימנין שאינן מובהקין אין מחזירין לו האבדה ואם כן שהמקום
 אינו סימן מובהק מה יועיל בכאן אלול ודאי זה שנמצא כאן טעות סופר
 הוה : מצא אלויות וכו' . (משנה) [ברייחא (כג):] :

ה הסימנים המובהקין סומכין עליהם
ודנין על פיהם בכל מקום דין תורה . והמדה [נ] או המשקל או המנין או מקום האבדה
סימנין מובהקין הן :

ז ד מצא יז כריכות קטנות של שבליים [יא] בר"ה הרי אלו שלו יח שהרי אין בהם סימן ואם מצאם ברשות היחיד יט אם דרך [יב] נפילה הרי אלו שלו ואם דרך הנחה חייב להכריז שאע"פ שאין בהם סימן המקום הוי סימן ה אבל אם מצא כ אלומות בין ברשות היחיד בין ברשות הרבים נוטל ומכריז: הגה שאקומן זימן *ומיכה במקום שהגה נותנין שם בגון חכיות בשפת הגהר אינו סימן אהכל פורקין שם

לימא

כתנאי ר"י אומר *כל דבר שיש בו שינוי חייב להכריז כיצד מצא עיגול ובתוכו חרס כבר ובתוכו מעות מכלל דתנא קמא סבר הרי אלו שלו סבריה דכולי עלמא סימן הבא מאילוי הוי סימן ומעבירין על האוכלין מאי לאו בסימן העשוי לידרס קא מיפלגי מר סבר לא הוי סימן ומר סבר הוי סימן אמר רב זביד משמיה דרבא אי ס"ד דקא סבר תנא קמא סימן העשוי לידרס לא הוי סימן ומעבירין על האוכלין כברות של בעל הבית ברה"ר אמאי מכריז אלא אמר רב זביד משמיה דרבא דכולי עלמא סברי סימן העשוי לידרס הוי סימן ומעבירין על האוכלין והבא בסימן הבא מאילוי קא מיפלגי דתנא קמא סבר סימן הבא מאילוי לא הוי סימן ור"י סבר הוי סימן ורבה אמר לך דכ"ע סימן העשוי לידרס לא הוי סימן ואין מעבירין על האוכלין והבא בסימן הבא מאילוי קמיפלגי ת"ק סבר לא הוי סימן ור"י סבר הוי סימן

נימח כהנאי • פלוגתא
ורבה ורבה: **הבא** מאילוי • הראוי ל**בא** מאילוי כגון חרס פעמים שטפל **ענינו**: הוי סימן • דלמריין לשם **סימן** נתט שם ולא נפל מאילוי ודבר **שם** ט סימן הוא ואפילו הכי פליגי **רבנן** ואמרי הרי אלו שלו משום **דקצברי** מעבירין על האוכלין והיה **ליה** סימן העשוי לידרס: ור"י סבר **הוי** סימן • ואע"פ שזה עשוי לידרס **נמי** הוי סימן: ומעבירין על האוכלין-
ואפילו הכי כברות של בעל הבית **סיב** להכריז דסימן העשוי לידרס הוי **סימן** ועיגול הייט טעמא דסימן **הבא** מאילוי לאו סימן הוא ור"י **סבר** הוי סימן: ורבה אמר לך כו' • **והבא** הייט טעמא דר"י משום דאין **מעבירין** על האוכלין ות"ק הכי נמי **אם** ליה אין מעבירין ומשום הכי **כברות** של בעל הבית חייב להכריז **וקעמייהו** בעיגול משום דסימן הבא **מאילוי** הוא ור"י סבר הוי סימן:

סימן הבא מאילוי הוי סימן • פרש"י דלשם סימן נתנו שם ולא נפל מאילוי וקשה דאין דרך לתת מעות בככר לסימן אלא י"ל דאימור ידע שנתנו לו שם ומ"ד לא הוי סימן כיון דרגילות לבא מאילוי מסתמא לא ידע כיון שאין ניכר בחוץ אבל סימני בהמה שהן מאליהן הוי סימן כיון שניכר (ג) וכן דבר שאין ניכר בחוץ אם אין רגילות לבא מאילוי הוי סימן:

ההוא
 גברא דאשכח כופרא בי מעצרתא אתא
 לקמיה דרב א"ל זיל שקול לנפשך הוייה
 דהוה קא מחסם א"ל זיל פלוג ליה לחייה
 ברי מיניה לימא קא סבר רב מקום לא הוי
 סימן א"ר אבא משום יאוש בעלים נגעו בה
 דהוא דקדחי ביה חלפי:

*** ויש לי ללמוד מכהן שאשילו דבר שיש בו סימן
 חס יש להבחין שכבר זמן מרובה מונח כהן ואיכא
 למימר שמתמת כן נתייאשו הבעלים דהוי שלו . מא"ז :**

ה ס מצא נ) דבר שנתייאשו הבעלים ממנו כגון שאמרו
 וי לחסרון כיס [י]אפי' יש בו סימן הוא של מוצאו [י]וכן
 המוצא דבר שמוכיח בו יב שיש זמן רב [ח] שנאבר
 מבעליו ונתייאשו הבעלים הוא שר מוצאו אפי' יש סימן
 בגופו או במקומו :

יב שיש זמן רב שנאבר כו' . דקדק לומר
 שנאבר שאז מסתמא מייאש ממנו לאפוקי חי מלאו במקום המסתמר או טמון
 באשפה או בחור דאיכא למימר דדרך סינוח או מטמון בא שמה וכמ"ס במ"ר
 פ"ט :

ר"ש בן אלעזר אומר
 וכו' : מאי אנפריא א"ר יהודה אמר שמואל
 כלים חדשים שלא שבעתן העין היכי דמי
 אי אית בהו סימן כי לא שבעתן העין
 מאי הוי אי דלית בהו סימן כי שבעתן העין הוי לעולם
 דלית בהו סימן נפקא מינה ללאהדורי לצורבא מרבנן בטביעות עינא
 שבעתן העין קים ליה בגוייהו ומהדרינן ליה כי לא שבעתן העין
 לא קים ליה בגוייהו ולא מהדרינן ליה

כא : המוצא כלי מכלים שצורת כולם שוה מא[מ]אם כלי [כד] חדרש הוא הרי הוא שלו ואם היה מב*שטבעתו העין סג חייב להכריז שאם יבא תלמיד חכם ויאמר אע"פ שאיני יכול ליתן בכלי זה סייש לי בו טביעת עין חייב להראותו לו אם מכירו ואמר שלי הוא מחזירין אותו ס בדי"א בתלמיד ותיק שאינו משנה בריבורו כלל[נת]אלא בדברי שלום מד או במסכתא(פי' אס ישאלוהו על מסכתא אחת אס היא סדורה בידו יענה לאו ט דרך עגוה) או בפודיא (פי' אס שאלוהו מכירו סכנת על מטה זו יאמר לא פן יראו בה קרי ויתגנה חוס' וכן כתב הרמב"ם) או באושפיזא (פי' בדאמרינן בערכין מברך רעהו בקול גדול וגו' קללה מחשב לו שלא יספר בשמו שקבלוהו בסדר פנים יפות בין בני אדם שאינם מהוגנים שלא יקפזו עליו ויכלו ממנו)(מוספות) מה (!) וכשהוא מקפיד על חלוקו להפכו [נט]בענין שלא יראו התפירות המגונות: הגה [ל]ודוקא אס מגלו במקום שחלמידי חכמים מזויין כגון בבית המדרש אבל בלאו הכי אינו חייב להכריז (כ טור) [מו ב] [לא] וכל[בה] ת"מ מ"ח הוא בחוקת שאינו משנה(כי אס) בדברים הזכרים לעיל עד שיבא המוצא ראה שאינו נוהר (הנהגות אשר"י פ' הנוצר) :

מו וכל ת"מ הוא בחוקת כו'. ל"ע אס בזמן הזה ג"כ יש לת"מ דין זה מאחר שמצינו שכנתה דברים אין נוסגים בזמן הזה דין ת"מ לפנין ליערף דסבא ב"ד סי' רנ"ג ועל"ד ולענין היתר נדרים ביחוד ביד ר"ם רכ"ח גס לפנין לדון יחודי אס לא דקבלוהו עליהו דבכה"צ אפי' אינו מומחה דן יחודי כשקבלוהו כמבואר בח"מ סי' ג' וכ"כ וע"ל סי' רפ"ז מי שמת וסניח בנים גדולים וקטנים וסניח א' מן הגדולים הנכסים דהשבח לאמנע ואס הוא ת"מ דמורקו אומנתו לא אמרינן דיערם ויבעל מלימודו בשביל אחריס אלא השבח לפנמו סם כתב נ"י דאין אותו דין ת"מ נוהג בזמנינו וכ"י הביאו סם וכתב עליו דאין דכריו נראין וגם בש"ע לא כ' סם דעת הכי אבל בד"מ כ' שניאס דעת הכי ובש"פ סתם ולא כתב מירי ע"ש :